

sjæl, men inden fødslen er der ingen sjæl. Ved for tidligt fødte børn, ja, så fødes sjælen så, når barnet bliver født.

Jeg er af den overbevisning, og jeg er grundfæstet i den tro, at sjælen bliver til i undfangelsen, og det vil sige, når barnet bliver til, når mennesket bliver til, når det unikke, det helt enestående bliver til. Og det er ved undfangelsen.

I denne lov, og sådan som det foregår i øjeblikket, tillader man forsøg på disse ufødte mennesker. Man har sat nogle grænser – man må ikke lave kloner osv. – men man tillader forsøg, bare det er med det formål at forbedre metoderne til at kunne foretage kunstig befrugtning og få det til at fungere. Det kan jeg ikke være med til, på ingen måde. Hvis man prøver i stedet for at læse »det befrugtede æg«, for det lyder jo alligevel sådan lidt mere distancerende, at læse »det ufødte menneske«, så får ordlyden af lovforslaget en helt, helt anden klang.

Jeg beder om, at man tænker på dette. Hvem påtager sig dette ufødte menneskes ret og forsvaret det? De ufødte mennesker, som er i tilstand af æg, befrugtede æg, det spæde, tidlige menneske, menneskespiren. Der er ingen, der overhovedet vil begynde at forsvare det og dets smertegrænser. Tænk på, hvad man udsætter det for, nedsænkning i giftvæsker og andre ting. Det er jo sådanne forsøg, der foregår i øjeblikket. Det er de ønsker og den trang, man har fra forskernes side.

Jeg beder forsamlingen og befolkningen om at spekulere på og tænke over: Hvornår fødes sjælen?

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg respekterer i enhver henseende den meget stærke begrundelse, som fru Tove Fergo her har givet for sit synspunkt. Jeg ser kun et problem, hvis det synspunkt også skal være afgørende for dem, der er helt uenige med hende, og som opfatter næstekærlighedsbudet på en anden måde.

Og jeg har altså prøvet at argumentere ud fra det synspunkt, at når vi har mennesker i konkret nød, og som så mindeligt beder om noget, som vi kan give dem, som selv vil tage ansvaret og oven i købet selv vil betale – skal vi så forbyde det? Skal vi derved lade vores anskuelse blive trukket ned over hovedet på dem? Jeg siger ikke, at man i alle henseender skal lade folk selv bestemme, det siger jeg ikke. Jeg siger bare, at vi

skal altid være forsigtige, når vi ud fra en eller anden opfattelse, som vi selv har, vil spærre folk inde i det bur, som vi derved skaber for andre.

I øvrigt var det mest for at sige noget til hr. Langkilde, at jeg kom herop. For han gav jo et udmærket eksempel på, hvad der sker, hvis man argumenterer på følgende måde: Dette ægtepar kan vi godt hjælpe, men vi vil ikke, for så kunne der komme en hel masse andre og bede om det samme. Det var jo hr. Langkildes argumentation. Han var bange for, at det kunne føre til racehygiejne, det kunne føre til, at en hel masse ville bruge det til det ene og det andet og det tredje, sådan som nogen har haft det i tankerne i trediverne og også i halvtredserne, hvor der var debat om disse ting.

Jamen der vil jeg igen anbefale, at vi husker, at denne lov altså drejer sig om, hvornår der skal være forbud mod at hjælpe mennesker i konkret nød, mennesker, der kan hjælpes, som beder om at blive hjulpet, og som er villige til at tage ansvaret, og som jo nok har tænkt sagen ret grundigt igennem i næsten alle tilfælde. Det er det, denne alvorlige sag drejer sig om.

Derfor synes jeg ikke, at man kan begrunde hr. Langkildes synspunkt med, at man risikerer, at der er en hel masse andre, der misbruger det. Jamen vi skal selvfølgelig hindre misbrugene. Vi skal ikke sætte det i system, men vi skal gøre det muligt, at konkrete mennesker kan hjælpes.

Undskyld, hr. formand!

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er en lidt ejendommelig debat, og det er det jo netop, fordi det er et etisk spørgsmål. Men jeg kan ikke lade være med at sige til hr. Bertel Haarder, når nu hr. Bertel Haarder flere gange taler om, at vi skal hjælpe mennesker i nød:

Jeg synes, vi skal hjælpe mennesker i nød, men ikke for enhver pris, og vi må også vurdere, hvor stor nøden er. Jeg synes, det er glædeligt at høre, at så mange ordførere har været oppe og tale om en lempelse af adoptionsreglerne. Jeg synes virkelig, at vi skal gøre det lettere for mennesker at adoptere børn. Der er – som flere andre har sagt – så mange forældreløse børn i denne verden, som kunne få et hjem. På den måde synes jeg vi skal hjælpe. Det er helt fint.

Men jeg vil også fastholde, at man ikke kan bruge mennesker som middel til at opnå noget. Det sagde filosofen Kant i sin tid, og det synes jeg er utrolig væsentligt at holde fast ved, at man ikke må bruge mennesker som et middel til